

Prof. Dariusz Rosati
Tropię kłamstwa Morawieckiego

Czym straszy
abp Jędraszewski

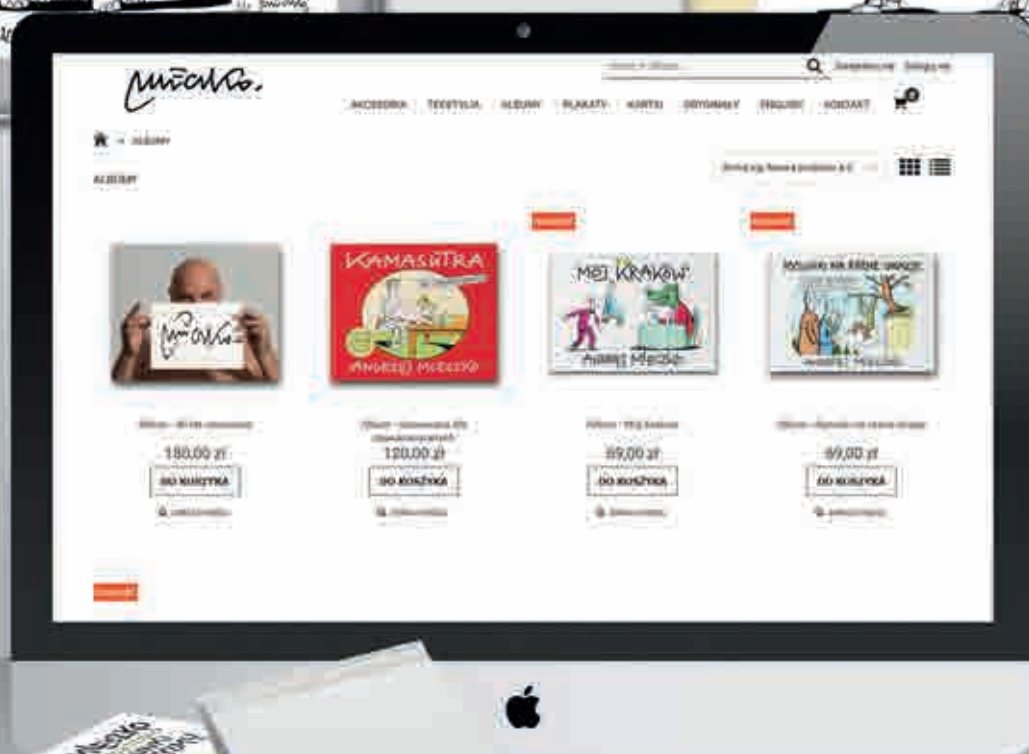
Rząd oszukuje
górników

Chłusniem,
a potem utoniem

Rozmowa z gen. broni
Waldemarem Skrzypczakiem

WOJSKO ŁUPEM POLITYKÓW

sklep.mleczko.pl

CYTATY

JANUSZ GAJOS,
aktor, laureat Busoli
PRZEGLĄDU

*Mały człowiek jednym
ruchem ręki podzielił
nasz kraj i nas samych
na dwie części. To jest
zbrodnia.*

**Akademia Sztuk Pięknych,
Pol'and'Rock**

RAFAŁ DUTKIEWICZ,
były prezydent
Wrocławia

*Elektorat negatywny
PO jest wciąż liczny
i znaczący.*

„Polska The Times”

IVAN KRASTEV,
bułgarski filozof

*Zamknięcie granic
i izolacja zrobiły z nas
większych kosmopolitów.
Na całym świecie wszyscy
dzielą te same lęki.*
„Forum”

**JOANNA
SZCZEPKOWSKA,** aktorka

*Konsekwencją
samodzielnego myślenia
jest osamotnienie.*
„Twój Styl”

MÓJ PRZEGLĄD

Jerzy Domański

Demokrata samozwaniec

Iść na Zgromadzenie Narodowe i wysłuchać przysięgi prezydenckiej Dudy? Albo nie iść z wielu oczywistych powodów? Przed takim wyborem stanęli posłowie i senatorowie. Wyborem politycznym – bo jakim prezydentem był Duda przez pięć lat, wiemy. Ale też estetycznym – bo skoro wiele razy zarzucano mu, i słusznie, że łamie konstytucję, że kłamie i obraża całe środowiska i grupy społeczne, to udawanie przez kilka godzin amnezji byłoby hipokryzją i kpina z paru milionów ludzi poniewieranych przez prawicę. Przy aprobacie, a nieraz też z inicjatywy, samego Dudy.

Prezydent często odwołuje się do przedwojnia, ale jego interpretacja historii jest tak nieprawdziwa i zaciętrzewiona ideologicznie, że eliminuje go z grona poważnych polityków. Zresztą gdyby wtedy żył, to postępując tak, nie miałby zdolności honorowej. Robiąc rzeczy nieprzyzwyczajone, nie ma jej i teraz. Rządząca prawica stawiała na głowie, by na ślubowanie przyszło jak najwięcej parlamentarzystów. Do pełnej władzy potrzebują jeszcze legitymizacji ze strony tej Polski, która głosowała na Trzaskowskiego (10 mln), i tej niegłoszącej (też 10 mln).

Dobrze się stało, że znacząca część parlamentu nie patronowała tej farsie. Właśnie z szacunku dla konstytucji. I z szacunku dla urzędu prezydenta, który to urząd od paru lat jest przez Dudę ośmieszany.

Dla polityków ważne powinno być lojalne zachowanie wobec własnych wyborców. Czy wyborcy Trzaskowskiego, Hołowni i Biedronia chcieli obejrzeć ich jako tło kolejnych kłamstw bardzo z siebie zadowolonego Dudy? To już nie był ten Duda z kampanii, żebrzący o każdy głos i gotowy za to obiecać krocie. Kilka dni po wyborach ten wór pustych obietnic już się rozsypał. Na Śląsku.

Duda sam siebie ocenił wysoko. I zaliczył do grona polskich demokratów. To chyba jakiś nowy szczepek z grupy demokratów samozwańczych. Mamy Polskę podzieloną jak nigdy. I prezydenta, który ma w tym duży udział, a jeszcze dokłada do pieca.

Lewica wybrała widowiskowy happening. Przyszła, zastaniając się szacunkiem dla wyborców Dudy. A szacunek dla swoich? Nie można oczekiwać od milionów ludzi poniewieranych dzień w dzień przez Kaczyńskiego, Dudę, Ziobrę czy Morawieckiego, że będą nadstawiali drugi policzek. I że będą głosowali na taką lewicę, która bardziej się martwi o dziesiątki tysięcy pisiewiczów rozkradających Polskę niż o nich. Lewica nie ma dla nich oferty. Nie ma nawet chęci na bliższe więzi, bo to wymaga pracy i spotkań. Wiem, że jest koronawirus. Ale wiem też, że obecna ekipa z Wiejskiej daleko nie zajędzie. Będzie tak jak w ostatnich wyborach. Kandydat poszedł w jedną stronę, a wyborcy w drugą.

KUP E-BOOKA
PRZEGLĄDU

SIĘGNIJ PO MĄDRE
I CIEKAWY KSIĄŻKI

P www.sklep.tygodnikprzeglad.pl

BAKOWSKI

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Tropię kłamstwa Morawieckiego**
– rozmowa z prof. Dariuszem Rosatim
- 12 Pod prąd**
Małe szanse na zieloną energetykę
- 16 Wojsko łupem polityków**
– rozmowa z gen. broni
Waldemarem Skrzypczakiem
- 20 Chłujem, a potem utoniem**
Najczęściej topią się mężczyźni
po pięćdziesiątce
- 24 Po co nam konwencja stambulska**
– rozmowa z Urszulą Nowakowską

KOŚCIÓŁ

- 28 Wszyscy wrogowie**
abp. Jędraszewskiego
Niezlomny w walce z lewackimi plagami

ZAGRANICA

- 32 Bejrutzima**
Czy Liban podniesie się po katastrofie?
- 34 Bułgarzy wyszli na ulice**
Protesty przeciw korupcji i rządowi
- 38 Owocowe piekło pracy**
Obozy na południu Europy
- 40 Nadziei nigdy nie straciliśmy**
Korespondencja z Chile
- 44 Konserwator Hawany**
Pożegnanie Eusebia Leala Spenglera

ZDROWIE

- 44 Nie ma przełomu w leczeniu COVID-19**
– rozmowa z dr. Pawłem Grzesiowskim

HISTORIA

- 46 Kto odpowiada za katastrofę**
Dowódcy bronią decyzji
o powstaniu warszawskim

OPINIE

- 50 Bogdan Galwas**
Pani Zuzanno, proszę zostać z nami

KULTURA

- 52 Jak się kochają na świecie**
– rozmowa z Aleksandrą Gumowską
- 54 Kulturalia**
- 66 Oskar Weiss. GastroComics**

NAUKA

- 56 Humanoidy i przyszłość ewolucji**
Fantastyka naukowa a życie

EKOLOGIA

- 58 Zombie osa i groźne szerszenie**
Zrobią wszystko w obronie gniazda

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański**
Demokrata samozwaniec
- 15 Andrzej Romanowski**
Walczą z nauką
- 37 Roman Kurkiewicz**
Tłumaczymy ten obłęd
- 43 Tomasz Jastrun**
Najazd
- 55 Wojciech Kuczek**
Smutek wyprowadzacz psów

32
ZAGRANICA

BEJRUTSZIMA

Czy Liban podniesie się po katastrofie?

52
KULTURA

JAK SIĘ KOCHAJĄ NA ŚWIECIE

– rozmowa z Aleksandrą Gumowską

58
EKOLOGIA

ZOMBIE OSA I GROŹNE SZERSZENIE

Zrobią wszystko w obronie gniazda

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. KRYSZTOF MAJ/FORUM, MATEUSZ WŁODARCZYK/FORUM

Lech Majewski

Jak się pracuje
z hollywoodzkimi aktorami

Psychologowie o lęku
przed bliskością

Hiszpańskie bary flamenco
na skraju bankructwa

Myślałem, że umieram

Doskonałe, że powstał ten artykuł. Będę go linkował pod wypowiedziami internetowych fachowców, którzy piszą, że pandemia to ściema, grypa i spisek Gatesa...

Wojciech Berd

COVID-19 to choroba, która może zaatakować każdego, w tym osobę zdrową, w sile wieku. Nie trzeba mieć obniżonej odporności, żeby umrzeć, chociaż to faktycznie zwiększa ryzyko. Choroba oczywiście znacznie bardziej

dotyka osoby starsze, ale jak jestem za dostępem do eutanazji, tak naprawdę wołałabym, żeby moi rodzice i znajome osoby starsze nie umierały, bo ktoś łap nie umył czy nacharchał.

Sohvi Uutinen

W pierwszej fali grypy hiszpanki też umierali tylko starsi i schorowani, ale już w drugiej i trzeciej przede wszystkim ludzie w sile wieku. Oby to się nie powtórzyło.

Ryszard Łodygowski

Ten wirus ma już kilka mutacji, a przebieg choroby jest straszny. Moja koleżanka chorowała w lutym i wyzdrowiała, ale do dziś odczuwa skutki. Choroba atakuje również dzieci i młodych, a nierozsądne komentarze powodują, że ludzie bagatelizują chorobę i nie stosują się do zaleceń noszenia maseczek.

Barbara Uhl

Co robić z kierowcami, którzy w czasie jazdy piszą SMS-y, oglądają filmy, rozmawiają przez komórki

Edukować. Ale raczej nic nie da się zrobić. Dopóki wszędzie się śpieszymy, zawsze jesteśmy spóźnieni, a więc znerwicowani i zestresowani, edukacja nic nie da. Rozkojarzenie kierowców to skutek, a nie przyczyna.

Zobaczcie też, jaka jest zmiana kultury jazdy po przekroczeniu granicy na Odrze. Ci sami kierowcy, którzy w Zgorzelcu chcieli się na drodze pozabijać, w Görlitz jadą spokojnie i kulturalnie.

Można jeszcze przywrócić transport zbiorowy do pracy i z pracy. Wtedy mogliby pisać SMS-y do woli.

Zdzisław Nowak

Cudaczność

III RP to jest piekielna groteska. No bo jak to nazwać? W Jaworznie-Jeziorkach stał pomnik ofiar pacyfikacji leśniczków z 1943 r. Było na nim napisane zgodnie z prawdą, że ofiary były z Gwardii Ludowej (tej z PPR). Poza tym pomnik, odsłonięty w 1971 r., oddawał hołd także AK i BCh. Na polecenie IPN pomnik został zburzony zgodnie z ustawą dekomunizacyjną i w 2018 r. postawiono na jego miejscu nowy, z nowym napisem. Ofiary pacyfikacji leśniczków zapisano do „podziemia niepodległościowego”. Według IPN należały one co prawda do Gwardii Ludowej, ale tej z PPS-WRN, która podlegała AK.

Bohdan Piętko

ZDJĘCIE TYGODNIA

Tęcza nie obraża? Postanki i postowie Lewicy z przepisowo zakrytymi twarzami podczas zaprzysiężenia Andrzeja Dudy na prezydenta 6 sierpnia. Zdjęcie zostało szybko usunięte z relacji Kancelarii Sejmu w serwisie Flickr.

Przeszło 335 tys. firm otrzymało z Polskiego Funduszu Rozwoju prawie 60 mld zł pomocy w ramach tarczy finansowej.

57% ogólnej liczby studentów w Polsce to kobiety. Na uczelniach technicznych kształcą się 36% studentek. Najpopularniejsze kierunki wśród kobiet to: kosmetologia (99% kobiet), pedagogika (95%) i architektura wnętrz (94%) – raport Fundacji Edukacyjnej Perspektywy.

83,5% Polaków ma mieszkania lub domy na własność. To jeden z najwyższych wskaźników w Unii Europejskiej, w której popularność zyskuje krótko-terminowy wynajem. Zadłużamy się na dziesięć lat, byle być na swoim. Dobrze to czy źle?

Na koniec lipca zarejestrowanych było 9270 Kół Gospodyń Wiejskich. Najwięcej w Wielkopolsce (1387), w Lubelskim (1201) i Mazowieckim (1188).

Wojciech Szczęsny, bramkarz Juventusu Turyn, mistrza Włoch, został uznany za najlepszego bramkarza ligi.

Mleczarnia w Szaflarach produkuje nabiał wyłącznie z roślin. Do konsumentów trafiają wegańskie jogurty i śmietany pod marką Magda Roślinna. Podzakopiańska mleczarnia to pierwszy zakład produkcyjny w Polsce, który całkowicie zrezygnował z mleka na rzecz surowców nieodzwierzęcych.

Do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego wpłynęło 5847 protestów wyborczych, z których większość, ok. 1000, ma charakter masowy. Dotyczyły one kłamstw i manipulacji telewizji rządowej oraz utrudnień w głosowaniu za granicą.

Ewa Stefańska, sędzia Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, przedstawiając stanowisko w sprawie ważności wyborów prezydenckich, **pokazała społeczeństwu, że ta izba akceptuje naruszenia konstytucji**. 88% protestów nie zostało w ogóle rozpatrzonych. Wiarygodność sądu, który został powołany przez neo-KRS opanowaną przez PiS, jest bardziej niż mizerna.

Ks. Roman Kneblewski, kapelan narodowców, choć pozbawiony funkcji proboszcza i odesłany na wcześniejszą emeryturę, nie daje o sobie zapomnieć. Ogłosił, że szczepionka na koronawirusa zostanie opracowana na „bazie komórek pochodzących z aborcji”.

Sebastian Kaleta, wiceminister u Ziobry, doniósł na aktywistki kolektywu Stop Bzdurom, które wywiesiły tępcowe flagi na pomnikach w Warszawie. Uznał to za „zbrodnie na pomnikach” i pilnował, by reakcja policji była ponadstandardowo ostra.

PRZEBŁYSKI

Ołdakowski – dzieci nie walczyły w powstaniu

Są ludzie wierzący, ale niepraktykujący. Są i tacy, co znają prawdę, ale nigdy do tego się nie przyznają. Na tym świecie nic nie jest oczywiste. Mamy kłopot, gdzie ulokować Jana Ołdakowskiego. Dyrektor Muzeum Powstania Warszawskiego wie o powstaniu wszystko, ale mówi tylko to, co mu politycznie pasuje. Posłali go, by budował mit. To buduje. Skutecznie. Liczba oglupionych fałszywkami jest imponująca. A fakty? Dla Ołdakowskiego nie mają większego znaczenia. Magazynowi „Polska” powiedział, że nie ma historycznego dowodu, że „w powstaniu brały udział dzieci młodsze niż 14-latknie”. Że „starano się, by najmłodszy żołnierz to był 16-latkowie”, i że „pomnik Małego Powstańca to była oczywiście metafora”. Naprawdę? Ktoś tu kłamie? Ołdakowski albo Władysław Bartoszewski? O czym poniżej.

Walczyły, walczyły, dyrektorze Ołdakowski

Skoro Oldakowski mówi, że dzieci nie walczyły, to odświeżamy mu pamięć. „Faworytem i dumą całego Powiśla jest 12-letni »Stefek«, łącznik ochotniczy AK. Pod ogniem czołgów patrolujących Nowy Świat »Stefek« czterokrotnie przedzierał się ku poczie, przenosząc po 40 »granatów«, mówił 9 sierpnia w radiu powstańczym Władysław Bartoszewski. A 10-letni Marek Słomczyński „Bimbo“, który nosił opatrunki i lekarstwa do szpitala na Starym Mieście, zginął 22 sierpnia.

14-latkami byli odznaczeni *Virtuti Militari* Jerzy Bartnik i Stanisław Schoen-Wolski. O skali udziału dzieci w powstaniu świadczy i to, że do niewoli z oddziałami powstańczymi poszło ok. 3,5 tys. młodych ludzi, w wieku od 11 do 18 lat.

Głódź na Bobrówce

Ach, co to będzie za dzień! Ilu ludzi z radości, że to już, da na mszę. Albo wprowadzi do organizmu ulubiony napój arcybiskupa i generała w jednym. 13 sierpnia Sławoj Leszek Głódź skończy 75 lat. I raczej nie może liczyć, że papież Franciszek przedłuży mu pobyt w Gdańsku. Głódź za dobrze zna swoich braci, by samemu nie zadbać o godną emeryturę. Wróci do rodzinnej wioski. Mająca 350 mieszkańców Bobrowka na Podlasiu to prawdziwe głódziowe eldorado. Kościół większy niż w niejednym powiecie. Z marmurami, złoceniami, kolumnami. Pałac Głódzia też z marmurami, w złocie, z trofeami myśliwskimi. Ze starą porcelaną, srebrną zastawą. A do tego jeszcze muzeum Głódzia. W szkole, którą kupił za 60 tys. zł. I daniela na 20 ha. Należy mu się. Skromne życie, to i skromna emerytura.

Mister 15 minut

No i znowu się ubogacił. Prawicowy megaloman Ryszard Czarnecki dorzucił garść dowodów na pazerność dojnej zmiany. Do starych określeń: krętacz, lizus i chachmęt doszło nowe: mister 15 minut. Gdy Czarneckiemu przyjrzał się OLAF (Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych), wyszło, że mister Richard w Brukseli spędzał tylko kwadrans dziennie. Przez 23 godziny i 45 minut był w podróży. Podróże i diety tak tego pisowca pochłonęły, że ledwo nadązał z wystawianiem rachunków. A że Unia nie daje się okradać, już rok temu urzędnicy UE zawiadomili polską prokuraturę. Sprawa trafiła do Prokuratury Okręgowej w Zamościu. I nic. Bo nie po to dojdzie zmiana zdobyła prokuratury, by gnębić swojego. Za fałszowanie podpisów na listach obecności w Brukseli i pobieranie nienależnej kasiorzy zwykły obywatel mógłby trafić za kraty na osiem lat.

www.mleczko.pl

www.sklep.mleczko.pl

PYTANIE TYGODNIA

Jakie rozwiązania systemowe skutecznie ograniczyłyby zaśmiecanie kraju?

SŁAWEK BRZÓZEK,
*ekspert w zakresie społecznej
odpowiedzialności biznesu*

Kluczowe w walce z wszechobecnością odpadów i zaśmiecaniem są edukacja i wychowanie. Powinniśmy systemowo wzmacniać poczucie uczestniczenia we wspólnocie, współwłasności i współodpowiedzialności za otoczenie oraz podnosić poziom kultury osobistej. To podstawa trwałej zmiany, ale sama edukacja nie wystarczy. Niezwykle istotne jest tworzenie skutecznych systemów odbierania odpadów, a w ich ramach rozwiązań, np. opartych na kaucjach, premiujących tych, którzy sami oddają odpady do systemu. Podstawą systemów gospodarowania odpadami musi być pewna i skuteczna obsługa, bo gdy nie działają one pod względem terminów i częstotliwości odbioru, ludzie zazwyczaj tracą motywację, by w nich uczestniczyć. Istotne jest również eliminowanie sytuacji, w których dochodzi do śmiecenia. Mam tu na myśli w pierwszej kolejności „upraszczanie” produktów i niewprowadzanie na rynek rzeczy niepotrzebnych. Gdy otrzymujemy towar nadmiernie opakowany, np. w papierze i w dwóch warstwach folii, od razu mamy odruch, aby pozbyć się

niepotrzebnych elementów opakowania. I wreszcie, w przypadku tych, którzy wymagają „silnych” motywacji, należałoby wzorem m.in. Singapuru dotkliwie karać finansowo za śmiecenie w przestrzeni publicznej, nie tylko w lasach.

PROF. MAREK GÓRSKI,
*Instytut Nauk Prawnych
Uniwersytetu Szczecińskiego*

Całkowita przebudowa systemu gospodarowania odpadami nie miałaby sensu, bo byłaby to kolejna rewolucja, a ludzie muszą mieć czas na przyzwyczajenie się do zmian. System należy raczej usprawniać, przede wszystkim skuteczniej egzekwując obowiązki gmin, mieszkańców i właścicieli nieruchomości w odniesieniu do jego finansowania, bo obecnie zaległości są tu znaczące. Istotna jest także egzekucja odpowiedzialności za nieprawidłowe postępowanie z odpadami. Myślę, że większe nakłady na działania kontrolne szybko przełożyłyby się na znaczny spadek ilości odpadów nielegalnie usuwanych np. do lasów, a więc i na spadek kosztów ich zagospodarowywania. Trzecim niezbędnym działaniem jest jaśniejsze ustalenie wymagań wynikających z obowiązujących przepi-

sów. Przykładem może tu być doprecyzowanie odpowiedzialności producentów za odpady powstające z produktów lub ich opakowań.

AGNIESZKA SADOWSKA-KONCZAL,
Polskie Stowarzyszenie Zero Waste

Wciąż tkwimy mentalnie w systemie, w którym pierwszym nasuwającym się rozwiązaniem problemu odpadów jest ich utylizacja. Tymczasem potrzebujemy reorientacji gospodarki, w tym gospodarki odpadami, w kierunku obiegu zamkniętego. Potrzebujemy mądrego projektowania i rozwiązań wspierających prewencję powstawania odpadów, zwłaszcza pochodzących z produktów jednorazowych, oraz ponowne użytkowanie. Z kolei działania edukacyjne powinny wykraczać poza naukę poprawnej segregacji odpadów. Aktualnie najbardziej oczekiwanym rozwiązaniem systemowym jest wprowadzenie tzw. rozszerzonej odpowiedzialności producenta, w tym systemu kaucyjnego na wszystkie rodzaje opakowań napojów. To nie tylko zwiększyłoby efektywność recyklingu dzięki poprawie selektywnej zbiórki, ale również pomogłoby zlikwidować zjawisko zaśmiecania przestrzeni publicznej.

Not. Michał Sobczyk